XV 1944 1959 ÎNFLOREȘTE SPORTUL ÎN PATRIA NOASTRĂ

REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ, O GRĂDINĂ ÎNFLORITOARE

Cu ani în urmă, Regiunea Autonomă Maghiară putea reține interesul doar pentru pitorescul ei minunat. În rest ținuturile scăldate din belșug de apele Mureșului și ale Oltului, izvorîte frățește din masivul Hășmașului, erau „renumite" atît pe vremea imperiului austro-ungar cît și mai tîrziu, pînă în anul Eliberării noastre de sub jugul fascist, prin sărăcie și înapoiere, la care se adăuga povara grea a șovinismului, aținat cu scopuri bine definite de guvernanții unguri și romîni de altădată.

Astăzi, mulțumită partidului, înțelegerea și dragostea au luat locul învrăjbirii dintre oameni, iar colaborarea lor rodnică în muncă a transformat întreaga regiune într-o adevărată grădină. Călătorul care străbate acum fermecătoarele meleaguri mureșene constată cu bucurie înflorirea economică fără precedent care a trezit la viață regiunea. Zeci de întreprinderi industriale au apărut pe harta regiunii, punînd în valoare imensele bogății ale solului și subsolului. Puternicul combinat forestier de la Gălăuțaș, fabrica de produse lactate de la Remetea, întreprinderea forestieră de industrializare a lemnului de la Reghin (fotodată, locul de producție ale renumitelor ambarcații sportive rominești), fabrica de piese de schimb „Encel Mauriciu" din Tg. Mureș, constituie numai cîteva mărturii ale acestei uriașe dezvoltări. La Sîngiorgiu de Pădure, în vechea colonie a șerbilor, unde magnații de ieri storceau vlaga poporului, muncitori romîni și unguri au ridicat una dintre cele mai mari termocentrale electrice din țară, iar pe valea Nirajului răvășită în trecut de inundații și stăpînită de grofi, au înflorit, în zilele noastre, bogate întovărășiri și gospodării agricole colective, unde țărani muncitori de naționalități diferite și-au unit pămînturile, puterea de muncă și priceperea pentru a dobîndi recolte îmbelșugate, pentru a munci cu spor. În lunile de iarnă, dar mai cu seamă în zilele însorite ale verii, zeci de mii de oameni ai muncii veniți din toate colțurile patriei au posibilitatea să cunoască neasemuitele frumuseți ale locurilor, vizitînd Cheile Bicazului, Lacul Roșu, Harghita, Tușnadul — „perla Transilvaniei" Lacul Ana, Borsecul, să-și petreacă concediile de odihnă, în numeroasele stațiuni balneoclimatice ale regiunii. Taberele așezate în locuri pitorești răsună de voioșia copiilor veniți în vacanță, iar așezările de pe întreg cuprinsul regiunii freamătă de activitate sportivă...

Locurile de unde a plecat Gheorghe Doja spre a conduce cu mai bine de patru secole în urmă revolta țăranilor împotriva tiraniei feudale, aceste ținuturi care numărau cu două decenii în urmă peste 10.000 de șomeri, cunosc astăzi bunăstarea și bucuria vieții noi.

Pentru același țel

Avem în față exemple de necontestat ale rezolvării leniniste a problemei naționale, a înfăptuirii egalității în drepturi a minorităților naționale, nenumărate dovezi ale prieteniei care leagă în zilele noastre populația romînă de cea maghiară sau germană din regiune. Străbătînd satele și comunele regiunii am simțit cu prisosință acest spirit de bună înțelegere, de colaborare frățească a oamenilor muncii de pe Mureș sau Olt, a sportivilor din aceste locuri.

Oprește-te, de pildă, cititorule, la Dedrad în comuna aceea înfloritoare, în care romîni, maghiari și germani și-au unit forțele pentru a pune bazele gospodăriei agricole colective „Brazdă Nouă". Cei aproape 500 de membrii ai asociației sportive au format multe echipe, luptînd frățește umăr la umăr, pentru culorile gospodăriei lor. Echipa de fotbal „Brazdă Nouă" ilustrează cum nu se poate mai bine aceasta.

Poposiți, de asemenea, la partidele tradiționale de fotbal dintre echipele din Lueriu sau satul vecin acestuia. Două formații, una alcătuită în general din muncitori agricoli romîni, alta din maghiari, desfășoară totdeauna jocuri care încîntă pe localnici prin corectitudine și sportivitate.

Poate vei poposi cîndva la Sf. Gheorghe. Vizitează neapărat puternica asociație sportivă a „Textilei". Cîte exemple nu vei găsi în această direcție. Să nu vorbim decît de apreciata reprezentativă feminină de gimnastică, în care muncitoarele Elisabeta Farcaș, Paraschiva Măciucă, Izabela Ferenczi, Ana Teacă, alcătuiesc un tot atît de armonios, un buchet al prieteniei pe veci.

În fine, zăbovește cîteva clipe și printre locatarii noilor case ridicate la marginea Reghinului, în cartierul Apalina. Urmașii iobagilor de pe moșiile lui Huszar, romîi, sînt astăzi oameni liberi și muncesc cu sîrg, unii în întreprinderile din oraș, alții în întovărășirile agricole din împrejurimi. Ei au închegat și o bună echipă de fotbal, care a ajuns fruntașă în campionatul raional: Rapid Recolta Apalina.

...Da, în anii de după Eliberare, vieții i s-a tras o brazdă nouă. Vrajbei create înadins de grofi, moșieri și capitaliști — fie ei romîni sau maghiari — care a dăinuit veacuri între locuitorii acestor meleaguri i-a luat loc prietenia, lupta comună pentru înflorirea patriei, pentru înfăptuirea țelului comun — construirea deplină a socialismului.

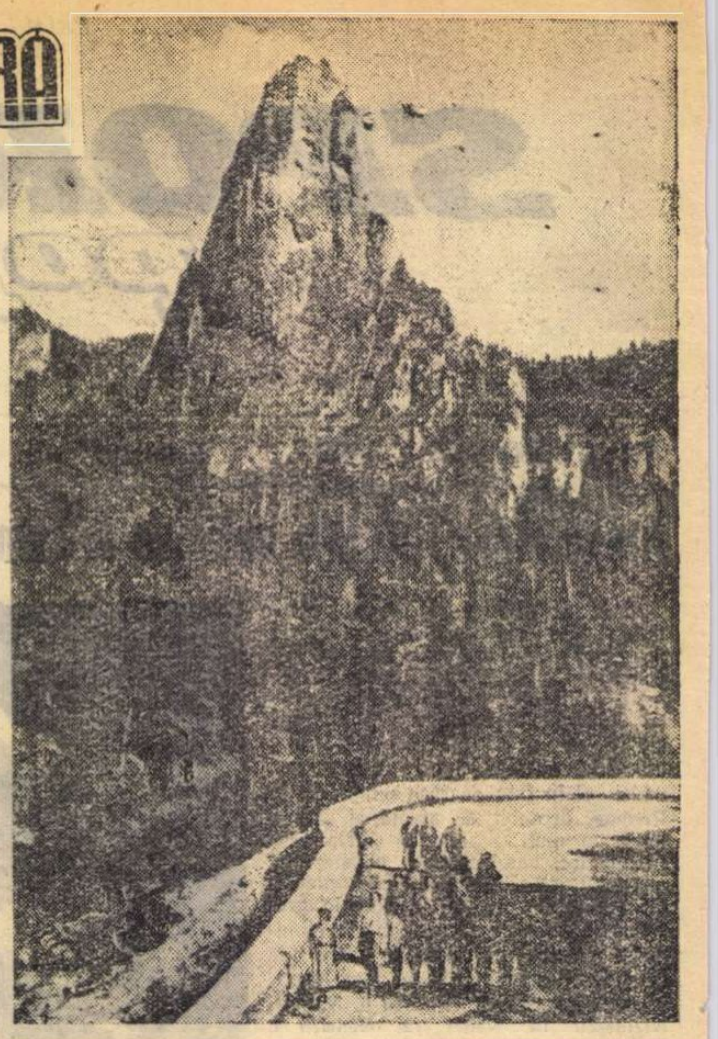

PE DRUMUL BUNĂSTĂRII

Un imens rastel plin de biciclete — bicicletele muncitorilor. Alături, un garaj în care se odihnesc motorete și motociclete de diferite tipuri — de asemeni ale muncitorilor. Și astea toate, la intrarea unei fabrici! Odinioară, o astfel de imagine era de neînchipuit. Acum, ea este caracteristică bunăstării muncitorilor, ridicării continue a nivelului de trai din țara noastră.

Ne aflăm la fabrica de piese de schimb și benzi de carde pentru mașini de cusut și tricotat, „Encel Mauriciu" din Tg. Mureș, de două ori premiată pe regiune, de mai multe ori evidențiată pe ramură de producție. O asociație sportivă puternică — „Oțelul" — în care toți membrii sînt cu cotizațiile la zi, desfășoară o activitate bogată. După ce am cunoscut dragostea pentru sport și realizările în muncă de aici, n-am regretat drumul lung parcurs pînă aici. Eram bucuroși de alegerea noastră, așa cum bucuros s-a arătat și directorul fabricii, comunistul Ludovic Moldoveanu, un neobosit susținător al sportului în general, al ciclismului și motociclismului în special. Cu cîteva clipe înainte de a-l cunoaște, aflasem prin intermediul locțiitorului secretarului organizației de partid, Viorel Pantea și a responsabilului sportiv din comitetul de întreprindere, Nicolae Năsăudeanu, despre viața bogată a secțiilor de fotbal, tir (asociația posedă un poligon propriu), șah, tenis de masă etc., dar mai cu seamă despre interesul manifestat pentru sporturile mecanice, atît de bine oglindit și la primul nostru contact cu fabrica. Tovarășul Ludovic Moldoveanu, directorul fabricii ne-a pus la dispoziție și un album cu fotografii (realizate de cercul de amatori) o adevărată cronică ilustrată, a atîtor concursuri ce au avut loc fie în jurul fabricii, fie pe drumurile de munte ale regiunii.

„Particip cu plăcere la întrecerile muncitorilor, pentru că mi-s dragi acești tineri care știu să fie fruntași și pe locurile lor de producție. Aproape că nu există sportiv cu care să nu ne mîndrim...". Și directorul Moldoveanu, admirabil exemplu pentru dragostea sa arătată sportului, ne-a exemplificat spusele fără să facă apel însă la... motocicliști. Era vorba de fotbaliștii **Albert Kiss**, fost strungar acum tehnician reputat și, **Emil Doboszyi**, lăcătuș, de trăgătoarea **Elisabeta Vargancik**, laborantă, de voleibalistul **Ion Pașcanu**, dispecer și secretarul asociației sportive, de boxerul Vasile **Molonfăleanu**, lăcătuș, cel care în interval de numai o lună a pus bazele secției de box în care activează 35 de tineri, toți elevi ai școlii profesionale metalurgice sau de fotbalistul **Istvan Fülop**, lăcătuș, un fruntaș al inovațiilor. „De altfel, aproape fiecare dintre sportivii noștri numără la activul său 7—8 inovații. Ei muncesc cu multă pricepere, contribuie din plin la realizarea unor substanțiale economii și implicit obțin cîștiguri frumoase", a ținut să adauge interlocutorul nostru.

...La poarta fabricii „Encel Mauriciu" ridicată în anii puterii populare, rastelurile încărcate stau mărturie a acestei prosperități.

Muncitorii de la fabrica „Encel Mauriciu" din Tg. Mureș sînt nelipsiți de la concursurile de motociclete. Iată-i la Lacul Roșu, luînd startul în a II-a etapă a unui interesant circuit.

Semnificația unui tablou...

Un pictor din Odorhei a surprins cum nu se poate mai sugestiv o imagine plină de viață și semnificație de la una din primele competiții de masă dintr-un sat de pe Mureș. Putem spune că a imortalizat un moment important din drumul parcurs pentru schimbarea unei mentalități. Bătrînul muncitor agricol, purtînd pitorescul colop de pai, deși gînditor, pare că nu mai privește cu neîncredere prezența tinerelor fete pe stadion. Și asta se întîmpla cu aproape un deceniu în urmă! De atunci, sportul s-a integrat tot mai mult în viața locuitorilor din frumoasele comune ale regiunii, devenindu-le un prieten nedespărțit, pe care îl cunosc cu toții tot mai bine. Dacă înainte puteai auzi pe marginea unui teren de volei întrebarea „mikor gol?!" (cînd e gol?) astăzi și cei mai mici copii nu așteaptă fluierul arbitrului pentru a consemna printr-o linie trasă în țărînă, un nou punct realizat de echipa lor favorită... Este un fapt deosebit de grăitor. Așa cum foarte semnificativ este exemplul echipei de volei a fetelor din Troița alcătuită exclusiv din muncitoare agricole întovărășite, care în numai trei ani au ajuns campioane regionale în cadrul Spartachiadei.

Dar „Voința" Troița nu este un exemplu izolat. Pe valea Nirajului (și nu numai pe Valea Nirajului, ci pe multe alte văi și plaiuri ale regiunii), „salba" terenurilor de sport este neîntreruptă. Sportivilor de pe valea Nirajului, recunoscuți ca fruntași, li s-a făcut de aceea cinstea să găzduiască întrecerile finale pe țară ale „Cupei Agriculturii", o mică „olimpiadă" a satelor. La Miercurea Nirajului își va avea sediul comandamentul concursului, iar cele 5000 de difuzoare instalate în așezările de pe vale vor face cunoscute la o oră după terminarea întrecerilor, rezultatele.

Rețineți: un comandament sportiv și 5000 de difuzoare în satele unui singur raion! Nu vi se pare că tabloul pictorului din Odorhei a devenit necuprinzător, că el schițează doar niște începuturi care au fost de mult depășite?

Un raion fruntaș!

Raionul meridional al regiunii — Sf. Gheorghe — își dispută de multă vreme întîietatea cu „adversarul" său principal, raionul Tg. Mureș. În prezent, sportivii din Sf. Gheorghe sînt în frunte, ce-i drept la o... mustață de „urmăritori" (218,1—216,8 puncte) în ceea ce privește numărul membrilor U.C.F.S., situația cotizațiilor și manifestațiilor sportive de masă. La sediul consiliului raional U.C.F.S. Sf. Gheorghe, afli cu ușurință — oricînd — despre succesele cu care sportivii de aci se pot lăuda. Iată de pildă, cîteva date grăitoare: raionul numără în prezent 77 de asociații, înglobînd 12.770 membri U.C.F.S. (o depășire de aproape 100 membri față de angajamentele inițiale). Un succes asemănător s-a înregistrat și la încasarea cotizațiilor.

Două cifre ni se par foarte semnificative pentru amploarea pe care a luat-o sportul în aceste locuri mai ales în ultimii ani. În 1948 existau în raion 62 de baze sportive. Acum, aproape 150. La fel, în 1949, la cea mai mare întreprindere din raion, „Textila" Sf. Gheorghe, ființau doar 3 secții sportive (fotbal, popice și tenis de cîmp, însumînd aproximativ 50 de practicanți). Astăzi, aceeași asociație cuprinde 11 secții cu peste 200 sportivi legitimați, iar numărul tinerilor care participă la diferite competiții de masă trece cu mult de 1500. Numeroase discipline sportive, altă dată necunoscute, ca baschetul, luptele, tirul, natația, atletismul, boxul etc au ajuns să fie practicate pînă și în cele mai îndepărtate sate și comune din raion. Nu numai localități mai cunoscute ca Mainaș, Bodoc, Micfalău, Căpeni dar și așezări mai izolate ca de pildă Comalău, spre Tg. Secuiesc, sau Micloșoara, retrasă undeva în munte, în Baraolt, pulsează de viață sportivă. În afară de „Cupa Eliberării", alte două competiții, organizate de activiștii consiliului raional U.C.F.S. au stimulat activitatea sportivă. Este vorba de „Spartachiada fetelor" aflată anul acesta la a doua sa ediție și extinsă și pe regiune și de „Cupa S.M.T.", tot la nivel de regiune cîștigată de reprezentanții raionului. După cum se poate vedea, sportul din raionul „Sf. Gheorghe" se dezvoltă pe un făgaș bun.

Materiale redactate de
NEAGOE MARDAN
și
TIBERIU STAMA

Față în față

- Asociații sportive: 1938—27, 1948—248, 1958—481, 1959 (31.VII)—527.
- Numărul sportivilor: 1938—1670, 1948—23.216, 1958—82.322, 1959 (31.VII)—99.427 membri U.C.F.S.
- Baze sportive: 1938—68, 1948—615, 1958—1.070, 1959 (31.VII)—1.197.
- Activitatea sportivă de masă: 1938: n-a existat; 1948: 32.000; 1958: 91.600; 1959: 100.000.
- Participanți la Spartachiada de vară a tineretului: 1951: 56.344; 1959: 100.566.
- Participanți la Spartachiada de iarnă a tineretului: 1954—39.196; 1959—67.081.
- Purtători insignă G.M.A.: 1951—1.812; 1958: 28.025.
- Sportivi clasificați: 1951—83 categ. I și a II-a) 618 (categ a III a): 1958: 983 (cat. I și a II-a), 5.903 (cat. a III).